

Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan 10. Sınıf Klasik Gitar Eğitimi Ders Kitabının İncelenmesi

Analysis of the 10th Grade Classical Guitar Education Textbook Used in Fine Arts High Schools

ÖZET

Ülkemizde gün geçtikçe sanat ve sanat eğitimine verilen önemin arttığını görmekteyiz. Müzik alanında Güzel Sanatlar Liseleri, konservatuvarlar ve üniversitelerin müzik bölümleri müzik eğitimi veren kurumlar arasında yer almaktadır. Bunlarla beraber Müzik İlkokulu, Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi gibi konsept eğitim kurumlarının da açılması ve sayılarının artmasıyla birlikte müzik eğitimi yolunda önemli adımlar kat edilmektedir. Güzel Sanatların önemli bir yapı taşı olan müzik toplumumuzda kabul görmüş ve eğitimi üzerine uzun yıllardır çalışmalar yapılan bir konudur. Güzel Sanatlar Liselerimizin Müzik bölümlerinde ses, çalgı, müzik teorisi eğitimi gibi temel eğitim konuları işlenmektedir. Liselerimizin çalgı eğitimi derslerinde birçok çalgı dersi verilmekte ve gitar eğitimi de bunlardan bir tanesidir. Gitar farklı çalım stilleri ile ülkemizde ve dünyada oldukça popüler bir çalgıdır. Güzel Sanatlar Liseleri bünyesinde 4 yıllık eğitim süresince her yılında çalgı eğitim gitar dersi bulunmaktadır. Bu çalışmada, çalgı eğitimi gitar 10. sınıf ders kitabı içerisinde barındırdığı alıştırma, etüt, eser ve ölçme değerlendirme gibi konularında incelemeler yapılmıştır. Bu bağlamda, etkili bir eğitim kitabı, öğrencilerin müzikal yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olacak önemli bir araçtır. Bu çalışma sonunda elde edilen sonuçlar ve yorumlar sayesinde kitaba farklı bir bakış açısı ve bu konu hakkında yapılacak başka çalışmalara fikir kazandırması yönünden önem arz ettiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gitar, Müzik Eğitimi, Güzel Sanatlar Liseleri, Gitar Eğitimi

ABSTRACT

We observe that the importance given to art and art education in our country is increasing day by day. In the field of music, Fine Arts High Schools, conservatories, and university music departments are among the institutions that provide music education. Along with these, significant steps are being taken in the field of music education with the opening of concept-based educational institutions such as Music Primary Schools and the Music and Fine Arts University, as well as the increase in their numbers. Music, an important cornerstone of Fine Arts, is a subject that has been recognized in our society and has been studied for many years in terms of education. In the instrument training classes of our high schools, many instrument lessons are provided, and guitar training is one of them. The guitar is a very popular instrument both in our country and around the world due to its different playing styles. Within Fine Arts High Schools, there is a guitar lesson included in the instrument training curriculum for each of the four years of education. In this study, an analysis was conducted on topics such as exercises, etudes, pieces, and assessment and evaluation included in the 10th-grade course book for guitar instrument training. In this context, an effective educational book is an important tool that helps students discover and develop their musical abilities. The results and insights from this study offer a new perspective on the book and inspire further research on the topic.

Keywords: Guitar, Music Education, Fine arts school, Guitar Education

GİRİŞ

Klasik gitarın günümüz şekline ulaşması oldukça uzun bir süreçten geçmiştir. Şu anki şekline 1800'lü yılların ortalarında ulaştığı düşünülen klasik gitar, çeşitli duvar resimleri, heykeller gibi arkeolojik çalışmalarda elde edilen veriler ışığında çok daha eski bir geçmişi elinde bulundurmaktadır. Gitar telli bir çalgı olup kordofonlar adlı çalgı grubunun üyesidir. Arp, lavta, gitar vb çalgılar aynı ailedendir. Kordofonlar iki sabit nokta arasında gerilmiş bir ya da birden fazla telin titreşimiyle ses üreten-çalgılardır (Uluocak, 2011).

“Eski Mısır çizimlerinde, çok karmaşık lirlere ve arplara benzeyen telli çalgılar görülmektedir. Eski Roma da Mısır kültüründen önemli ölçüde etkilenmiştir ve sonuç olarak eski Batı kültürlerinde bu iki enstrümanın birçok değişik tipi ortaya çıkmıştır. Örneğin MS 400 yıllarında Romalılarda tanbur ortaya çıkmış, benzer bir çalgı İspanya’da kitara olarak bilinmeye başlamıştır” (Jackson, 2011).

Yunusemre Gönül ¹
Pelın Esmergül ²

How to Cite This Article

Gönül, Y. & Esmergül, P. (2024). “Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan 10. Sınıf Klasik Gitar Eğitimi Ders Kitabının İncelenmesi”, International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 10(6): 948-953. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14222895>

Arrival: 07 October 2024

Published: 26 November 2024

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Müzik Bölümü Yüksek Lisans, Kırıkkale, Türkiye.

² Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzikoloji bölümü, Kırıkkale, Türkiye.

Lut ve gitar tipi kordofonların tarihi yüzyıllar öncesine gitmektedir. Bugün bilinen yerleşik enstrüman formlarının ataları arasında Eski Ahit'te bahsedilen lirler ve arpalar, Mezopotamya'nın uzun saplı lutları, antik Babil ve Mısır sanatında tasvir edilen çeşitli telli çalgılar ve Türkiye'deki Alaca Höyük'te bulunan üç bin yıl öncesine ait Hitit taş oymalarında yer almıştır (Wade, 2001).

Geçmiş bu kadar çok coğrafya ve eski tarihe dayanan bir enstrüman olan gitar günümüz dünyasında da birçok müzikte farklı şekilleriyle kullanılmaktadır. Gitar; popüler müzik, Türk Halk Müziği gibi türlerde kendine yer etmiş, batı dünyasından Blues ve Caz müziğin öncü enstrümanlarından olmuş, Endülüs'ün Flamenkosunda apayrı bir çalım tarzı kazanmış olan gitar akademik düzeyde orta eğitim seviyesi olan liselerimizde "Klasik Gitar" türünde öğretilmektedir.

Güzel sanatlar liseleri ilköğretim sonrası öğrenci alan ve 4 yıl eğitim veren mesleki sanat eğitimi kurumlarıdır. Bu kurumlarda resim ve müzik olmak üzere iki bölüm vardır. Belirli takvime göre her yıl yapılan yetenek sınavı ile öğrenci almaktadırlar. Bu okullarımızda her öğrenci zorunlu piyano çalgısı ile ikinci bir çalgı eğitimi alır ve ilgili yüksek öğretim veren kurumlara hazırlanırlar (Tarman, 2006).

Klasik gitar, dünya üzerinde yaygın kullanılan bir saz olmak birlikte, müzik okullarında birçok öğrencinin eğitimini aldığı bir sazdır. Uluslararası düzeyde festivaller ve yarışmalar gibi yapılan birçok faaliyetle birlikte ülkelerin kültürlerini tanıtmaya ve değişim yaparak zenginleşmesi açısından rolü büyüktür. (Kanneci, 2001).

Ülkemizde ve dünyada bu denli rağbet gören gitarın, ülkemiz Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak eğitim hayatını yürüten "Güzel Sanatlar Liselerinde" 10. sınıfların klasik gitar müfredatı araştırmak için bir merak konusu olup, mevcut durumu ortaya koymak amaçlı bu çalışma yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, güzel sanatlar liselerinde kullanılan Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabının-çeşitli boyutlarda incelenerek, eğitim sürecine olan katkılarını değerlendirmektir. Bu bağlamda, kitapta yer alan ölçme-değerlendirme yöntemleri ve ünitelerin yapısı, etüt, alıştırma, eser ve dizi çalışmaları gibi pratik uygulamalar, barındırdığı teknik çalışmaları ve müzikal ifadeler ele alınacaktır. Araştırma, bu unsurların öğretim sürecindeki etkinliğini belirlemeyi ve gitar eğitiminin kalitesini artıracak önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır. Bu sayede, öğrencilerin müzikal gelişimlerine destek olabilecek en iyi uygulamaların belirlenmesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışma Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan eğitimciler ve orada eğitim almakta olan öğrenciler için durumu ortaya koymak ve yeni çalışmalara fikir olması açısından önemlidir.

Problem Cümlesi

Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?

Alt Problemler

- 1- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı ölçme-değerlendirme ve ünite bakımından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?
- 2- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı etüt, alıştırma, eser ve dizi çalışmaları bakımından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?
- 3- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı barındırdığı teknikler çalışmaları bakımından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?
- 4- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı müzikal ifadeler bakımından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma türünde betimsel bir çalışma yapılmıştır. Veriler doküman inceleme yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Nitel araştırmalarda doküman inceleme yöntemi tek başına veya başka bir veri toplama yöntemiyle birlikte kullanılabilir. Araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Evren-Örneklem

Bu çalışmada evren olarak Güzel Sanatlar Liselerinde olan tüm kitaplar, örneklem ise güzel sanatlar liselerinde kullanılan Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabı olarak belirlenmiştir.

İlgili Araştırmalar

Öztürk'ün 2018 yılında Sosyal Bilimler Dergisinde yayımlanan “Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan 9. Sınıf Gitar Eğitimi Ders Kitabı İncelenmesi” adlı çalışmasında, güzel sanatlar liselerinde kullanılan 9. sınıf gitar eğitimi kitabı başlangıç seviyesi olması nedeniyle önem taşıdığı vurgulanmış, kitap “Gitar Çalmanın Temelleri”, “Diziler, Kadanslar, Etütler, Eserler”, “Gitar Müziğinde Dönemler”, “Gitar Dağarcığı” olmak üzere dört öğrenme alanı açısından incelenmiştir (Öztürk, 2018).

Bulut ve Gülsoy'un 2017 yılında Eğitim ve Öğretim Araştırmaları dergisinde yayımlanan “Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Dersi Öğretim Programlarına Yönelik Bir İnceleme” adlı çalışmasında güzel sanatlar piyano dersi 2006 ve 2016 yıllarında yürürlüğe giren kazanımların benzerlik ve farklılıkları tespiti amaçlanmıştır. 2006 yılı kazanımlarının 2016 yılına göre daha kapsamlı ve tüm sınıflar düzeyinde daha fazla konu barındırdığı tespit edilmiştir (Bulut & Gülsoy, 2017).

Dönmez'in 2024 yılında Milli Eğitim dergisinde yayımlanan “Güzel Sanatlar Lisesi Bağlama Kitaplarındaki İzmir Türkülerinin Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında, 9, 10, 11 ve 12. Sınıf kitaplarında bulunan İzmir Türküleri ele alınmış ve incelenmiştir. Türkülerin tamamının kırık hava türünde, ağırlıklı olarak 9 zamanlı usullerde ve 7 farklı makamda olduğu tespiti yapılmıştır (Dönmez, 2024).

Tanrıöver ve Yağışan'ın 2017 yılında Asos Journal dergisinde yayımlanan “Güzel Sanatlar Liseleri'nde 9. Sınıf Keman Ders Kitabının Öğrenci Görüşlerine Göre İşlevselliğinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında, 9.-sınıf keman dersi kitabını öğrencilerle görüşme yaparak ve bunu istatistiksel çözümlerle beraber incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin ders kitabına yönelik net düşüncelerinin olmadığı, işlevselliği konusunda kararsız oldukları sonucuna varılmıştır (Tanrıöver & Yağışan, 2017).

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumları

Bu bölümde Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabının ünite bakımından incelendiğindeki durumuna ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Kitap 6 üniteden oluşmaktadır bunlar;

- 1- Gitar çalmada teknik ve müzikalite
  - 2- Gitarda legato Tekniği-I
  - 3- Müzikal ifadede kullanılan dinamikler
  - 4- Klasik batı müziğinde dönemler-I
  - 5- Hız ve hız değişikliği terimleri
  - 6- Türk gitar müziği dağarcığı-II
- Ölçme-Değerlendirme

Tablo 1. Kitapta bulunan değerlendirme araçları sayıları

Ünite	Öğrenciye yönelik	Öğretmene yönelik
Ünite 1	1	1
Ünite 2	-	1
Ünite 3	-	1
Ünite 4	1	-
Ünite 5	1	1
Ünite 6	-	1

Ünite 1'de öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test, 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ayrıca Ünite 1'de haftalık gitar çalışma programı ve örneği bulunmaktadır. Ünite 2'de 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 3'te 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 4'te öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test bulunmaktadır. Ünite 5'te öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test, 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 6'da 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır.

Bu bulgular doğrultusunda, bazı ünitelerde hem öğrenciye yönelik hem de öğretmene yönelik (öğrenci gözlem formu şeklinde) ölçme değerlendirme bölümünün olduğu görülmektedir. Bunun her üniteye farklı ölçme-değerlendirme bölümlerinin olmasının sebebi olarak; ünitelerin barındırdığı konuların olduğunu söylemek mümkündür. Ünite 4'te, dönem konuları işlendiği için öğretmenin öğrenciye yönelik bilgi ve becerisini ölçme formuna ihtiyaç duyulmadığını söylemek mümkündür.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Bu bölümde Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabının etüt, alıştırma, eser ve dizi çalışmaları bakımından incelendiğindeki duruma ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2: Kitapta kullanılan alıştırma, etüt, dizi çalışması, yabancı eser, Türk eser sayıları

Ünite	Alıştırma	Etüt	Dizi	Türk	Yabancı
Ünite 1	2	1	11	-	2
Ünite 2	9	1	-	-	2
Ünite 3	2	3	-	-	4
Ünite 4	-	-	-	-	3
Ünite 5	2	1	-	2	5
Ünite 6	-	-	-	8	-

Ünite 1’de Prelude (F. Tarrega), Etüt (F. Sor) kullanılmıştır, ünite 2’de Etüt Op. 60 No. 20 (F. Sor), Minuet in G (J.S. Bach), ünite 3’te Etüt No.7 (M. Carcassi), Etüt (D. Aguado), Etüt No.3 (M. Carcassi), Larghetto (M. Giuliani), ünite 4’te Pavana (L. Milan), Guardema Las Vacas (L. de Narvaez), Melancholy Galliard (J. Download), ünite 5’te Prelude (F. Tarrega), Etüt (J.S. Sagregas), Romanesca (Anonim), El Abejorro (E. Pujol), Güz (E. Rende), Annem (Anonim, düz: E. Rende), El Testament d’Amelia (M. Llobet), ünite 6’da İzmir Marşı (Anonim, düz: R. Özçakır), Hış Hış Hançer (Anonim, düz: R. Özçakır), Arda Boyları (Anonim, düz: R. Özçakır), Bülbülüm Altın Kafeste (Anonim, düz: O. Özdağ), Arab Ali Ağıtı (Kıbrıs Türküsü) (Anonim, düz: B. Küçükay), Monologue (B. Küçükay), Ben de Gittim Bir Geyiğin Avına (Anonim, düz: E. Rende), Bitlis’te Beş Minare (Anonim, düz: E. Rende) eserleri kullanılmıştır.

Bu bulgular doğrultusunda, en çok alıştırmanın 2. ünite, en çok etüt çalışmasının 3. ünite ve kitaptaki tek dizi çalışmasının 1. ünite olduğu görülmektedir. Ünite 2’de teknik bir konunun işlenmesi sebebiyle daha fazla alıştırmanın olduğu düşünülebilir. Ünite 1’de işlenen fa majör ve re minör dizileri dahilinde bu tonlarda seçilecek bir eser olması dizi çalışmalarını daha verimli bir hale getirebilir. Ünite 3’te nüanslar (gürlük) konusu işlenirken ifadeler batı müziği eserleri ile işlenmiştir, bu konuda ünite içerisine alınabilecek bir Türk besteci eseri veya bir Türk eserin gitar uyarlaması ile öğrencilere gösterilmesi fayda sağlayabilir. Ünite 4’te Rönesans dönemi konusu işlenirken seçilen eserler ve sanatçılar konunun işleniş açısından gayet yeterli bir şekilde görülmüştür. Ünite 6’da Türk gitar müziği dağarcığı konusunda işlenen eserler ve gitaristler hakkındaki bilgiler oldukça faydalı olup, Ahmet Kanneçi, M. Safa Yeprem gibi gitaristlerimizin eserlerinin de bulunması halinde daha zengin içerikli bir ünite haline geleceği düşünülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 3: Kitapta işlenen teknikler

Ünite	Öğretilen Teknikler
Ünite 1	Küçük (Yarım) Bare, Büyük (Tam) Bare Tekniği
Ünite 2	Legato (inici, çıkıcı, karma) Tekniği
Ünite 3	Kırık Akor Tekniği
Ünite 4	-
Ünite 5	Yapay Armonik Tekniği
Ünite 6	-

Ünite 1’de işlenen Küçük (Yarım) bare, ve Büyük (Tam) bare tekniği için 2 alıştırma, 1 Prelude (F. Tarrega), 1 Etüt (F. Sor) eserleri kullanılmıştır. Aynı ünite içerisinde işlenen “Re Minör Kadans” konusunda 4 tane akor sesinde de bare tekniği kullanımı işlenmiştir. Ünite 2’de işlenen Legato konusunda, çıkıcı legato için 2 alıştırma bulunmaktadır. Birinci alıştırma için 2 farklı ritmik yapı vardır. İnci legato için 2 alıştırma bulunmaktadır. Birinci alıştırma için 2 farklı ritmik yapı vardır. Çıkıcı- İnci legato için 2 alıştırma, incici-çıkıcı legato için 3 alıştırma vardır. Ünite sonunda farklı legato türlerini içeren bir etüt çalışması (F.Sor) verilmiştir. Ünite 3’te kırık akor tekniği için 2 alıştırma 1 eser verilmiştir. (Larghetto-M. Giuliani). Ünite 5’te yapay armonik tekniği için 2 alıştırma 3 eser verilmiştir. (Güz-E. Rende, Annem-E. Rende, El Testament d’Amelia-M. Llobet)

Ünite 1’de işlenen bare tekniği oldukça açıklayıcı bir şekilde anlatılmış ve faydalı görsellerle desteklenmiştir. Alıştırma ve eserlerle de konunun uygulanışına yardımcı olmuştur. Ünite 2’deki legato teknikleri açıklayıcı tanımlamalar ve alıştırma örnekleri ile öğrenmek konusunu faydalı bir şekilde işlenmiştir. Karekod destekli görsel materyal konuya destek sağlanmak istenmiştir. En çok alıştırmanın bu ünite olması işlenen tekniğin uygulamaya dökülmesinde fayda sağlamıştır. Ünite 3’te işlenen “Kırık Akor” tekniği açıklayıcı bir şekilde ifade edilip alıştırma ile pekiştirilmiştir. Ama legato tekniğinde kullanılan alıştırmadaki karekodla destekleyici içerik bu teknikte bulunmamaktadır. Kırık akor tekniğinde de görsel bir ifade kullanılması konunun anlaşılabilirliğini arttıracığı düşünülmektedir. Ünite 5’te “Yapay Armonik Tekniği” alıştırma, görsel resimler ve açıklamalarla işlenmiştir. Diğer tekniklerin öğretiminde mevcut olan karekod desteği Yapay Armonik

Tekniği öğretiminde bulunmamaktadır. Alıştırmalarda karekod desteği bulunması tekniğin kavranmasında kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Yapay Armonik Tekniği işlenirken örnek verilen “Annem” isimli bestede karekod desteği sağlanıp görsel ve işitsel bir yardım verilmiş bundan kaynaklı alıştırmalarda gerek duyulmamış olabilir. Fakat kitaptaki tüm karekodlar tek tek denenmiş olup EBA uygulaması indirilmiş olmasına rağmen sayfa bulunamadı hatası (404 not found) alınmıştır ve içeriklere erişilememiştir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 4: Kitapta işlenen müzikal ifadeler

Ünite	Müzikal İfadeler
Ünite 1	-
Ünite 2	-
Ünite 3	Müzikal ifadede nüanslar (Gürlük), Müzikal ifadede aksanlar
Ünite 4	-
Ünite 5	Hız terimleri, Hız değişim terimleri
Ünite 6	-

Ünite 3'te gürlük terimleri olarak; pianissimo, piano, mezzo piano, mezzo forte, forte, fortissimo, molto fortissimo, forzando, con forza, forte piano, crescendo, decrescendo ifadeleri işlenmiştir. Bu konuya ilişkin Etüt No.7 (M. Carcassi), Etüt (D. Aguado) eserleri verilmiştir. Bu ünite içerisinde müzikal ifadede aksanlar başlığı da işlenmiştir, Etüt No. 3 (M. Carcassi) eseri bu konu için verilmiştir.

Ünite 5'te hız terimleri olarak; grave/solenne, largo, lento, larghetto, adagio, andante, andantino, andante moderato, moderato, allegretto, allegro moderato, allegro, vivace, vivacissimo, presto, prestissimo terimleri işlenmiştir. Bu terimleri için 8 ölçülük bir çalışma verilmiştir (Hababam Sınıfı- M. Kibar). Hız değişikliği terimleri olarak; animato, accelerando, piu mosso, stretto, rallentando, ritardando, ritenuto, slargando, morendo, ad libitum, a piacere, rubato, senza tempo, a tempo, tempo primo, puandorg terimleri işlenmiştir. Ünite geneli için Prelude (F. Tarrega), Etüt (J. S. Sagregas), Romanesca (Anonim), El Abejorro (E. Pujol) eserleri verilmiştir.

Ünite 5'te işlenen hız terimleri-hız değişiklik terimleri ve Ünite 3'te işlenen Müzikal ifadede nüanslar (gürlük), Müzikal ifadede aksanlar konularında örneklendirilen terimler oldukça yeterli olup, 10. sınıf öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeydedir. Seçilen Türk ve yabancı eserler konunun işlenişini kapsar niteliktedir.

SONUÇLAR

Ünite 1'de öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test, 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. (Not: Ünite 1'de haftalık gitar çalışma programı ve örneği bulunmaktadır). Ünite 2'de 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 3'te 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 4'te öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test bulunmaktadır. Ünite 5'te öğrenciler için 1 adet çoktan seçmeli test, 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır. Ünite 6'da 1 adet öğretici için davranış değerlendirme formu bulunmaktadır.

Ünite 1'de Prelude (F. Tarrega), Etüt (F. Sor) kullanılmıştır, ünite 2'de Etüt Op. 60 No. 20 (F. Sor), Minuet in G (J.S. Bach), ünite 3'te Etüt No.7 (M. Carcassi), Etüt (D. Aguado), Etüt No.3 (M. Carcassi), Larghetto (M. Guiliani), ünite 4'te Pavana (L. Milan), Guardema Las Vacas (L. de Narvaez), Melancholy Galliard (J. Download), ünite 5'te Prelude (F. Tarrega), Etüt (J. S. Sagregas), Romanesca (Anonim), El Abejorro (E. Pujol), Güz (E. Rende), Annem (Anonim, düz: E. Rende), El Testament d'Amelia (M. Llobet), ünite 6'da İzmir Marşı (Anonim, düz: R. Özçakır), Hış Hış Hançer (Anonim, düz: R. Özçakır), Arda Boyları (Anonim, düz: R. Özçakır), Bülbülüm Altın Kafeste (Anonim, düz: O. Özdağ), Arab Ali Ağıtı (Kıbrıs Türküsü) (Anonim, düz: B. Küçükay), Monologue (B. Küçükay), Ben de Gittim Bir Geyiğin Avına (Anonim, düz: E. Rende), Bitlis'te Beş Minare (Anonim, düz: E. Rende) eserleri kullanılmıştır.

Ünite 1'de işlenen Küçük (Yarım) bare, ve Büyük (Tam) bare tekniği için 2 alıştırma, 1 Prelude (F. Tarrega), 1 Etüt (F. Sor) eserleri kullanılmıştır. Aynı ünite içerisinde işlenen “Re Minör Kadans” konusunda 4 tane akor sesinde de bare tekniği kullanımı işlenmiştir. Ünite 2'de işlenen Legato konusunda, çıkıcı legato için 2 alıştırma bulunmaktadır. Birinci alıştırma için 2 farklı ritmik yapı vardır. İnici legato için 2 alıştırma bulunmaktadır. Birinci alıştırma için 2 farklı ritmik yapı vardır. Çıkıcı- İnici legato için 2 alıştırma, inici-çıkıcı legato için 3 alıştırma vardır. Ünite sonunda farklı legato türlerini içeren bir etüt çalışması (F.Sor) verilmiştir. Ünite 3'te kırık akor tekniği için 2 alıştırma 1 eser verilmiştir (Larghetto-M.Guiliani). Ünite 5'te yapay armonik tekniği için 2 alıştırma 3 eser verilmiştir (Güz-E. Rende, Annem-E. Rende, El Testament d'Amelia-M. Llobet).

Ünite 3'te gürlük terimleri olarak; pianissimo, piano, mezzo piano, mezzo forte, forte, fortissimo, molto fortissimo, forzando, con forza, forte piano, crescendo, decrescendo ifadeleri işlenmiştir. Bu konuya ilişkin Etüt No.7 (M. Carcassi), Etüt (D. Aguado) eserleri verilmiştir. Bu ünite içerisinde müzikal ifadede aksanlar başlığı da işlenmiştir, Etüt No. 3 (M. Carcassi) eseri bu konu için verilmiştir. Ünite 5'te hız terimleri olarak; grave/solenne, largo, lento, larghetto, adagio, andante, andantino, andante moderato, moderato, allegretto, allegro moderato, allegro, vivace, vivacissimo, presto, prestissimo terimleri işlenmiştir. Bu terimleri için 8 ölçülük bir çalışma verilmiştir (Hababam Sınıfı- M. Kibar). Hız değişikliği terimleri olarak; animato, accelerando, piu mosso, stretto, rallentando, ritardando, ritenuto, slargando, morendo, ad libitum, a piacere, rubato, senza tempo, a tempo, tempo primo, puandorg terimleri işlenmiştir. Ünite geneli için Prelude (F. Tarrega), Etüt (J. S. Sagregas), Romanesca (Anonim), El Abejorro (E. Pujol) eserleri verilmiştir.

ÖNERİLER

- ✓ Yapılan araştırma sonucunda Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10. Sınıf ders kitabında 15 tane alıştırma tespit edilmiştir. Bu sebeple konuların işlenmesinde, anlaşılabilirliğin artırılmasında kitapta daha çok alıştırma çalışmasına yer verilmesi önerilmektedir. Kitapta farklı tonlarda ve ritmik yapılarla daha fazla dizi çalışması işlenebilir.
- ✓ Yapılan çalışma sonucunda, kitapta az sayıda dizi çalışmasına yer verildiği görülmüştür. Teknik bakımdan ve çalgı hakimiyeti bakımından dizi çalışmaları önem taşımaktadır. Bu sebeple hem dizi çalışmalarının sayısının artırılması hem de dizi çalışması yapılan ünitelerin ardından aynı tonda bir eser çalışması yaptırılması önerilmektedir.
- ✓ İşlenen konuların anlaşılabilirliğini arttırmak amaçlı daha fazla her konu/teknik için video materyalleri (karekod desteği) kullanılabilir. Karekod desteği ile sunulan görsel ve işitsel materyallerin dönem dönem kontrolleri sağlanması ve erişim sorunlarının giderilmesi önerilmektedir.
- ✓ Kitap üzerinde yapılan çalışma neticesinde, özellikle 6. ünite Türk gitar müziği dağarcığı-II konusunda, Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin ülkemizin değerlerini öğrenmesine yardımcı olacağı düşüncesiyle, daha fazla Türk gitar bestecilerinin eserlerine yer verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Bulut, D. D., & Gülsoy, Y. (2017). Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Dersi Öğretim Programlarına Yönelik Bir İnceleme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*(52), s. 507-518.
- Dönmez, E. C. (2024). Güzel Sanatlar Lisesi Bağlama Kitaplarındaki İzmir Türkülerinin Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*.
- Jackson, E. (2011). *Her Yönüyle Gitar*. (C. Halu, Çev.) Ankara.
- Kanneci, A. (2001). Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri. *T.C. Gazi Üniversitesi*. Ankara.
- Öztürk, Ö. (2018). Güzel Sanatlar Liselerinde Kullanılan 9. Sınıf Gitar Eğitimi Ders Kitabı İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science*(26), s. 495-511.
- Rende, E. (2023). *Ortaöğretim Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Gitar 10 Ders Kitabı*. Ankara: MEB.
- Tanrıöver, A. U., & Yağışan, P. D. (2017). Güzel Sanatlar Liseleri'nde 9. Sınıf Keman Ders Kitabının Öğrenci Görüşlerine Göre İşlevselliğinin İncelenmesi. *Asos Journal*(44), s. 507-589.
- Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Uluocak, D. S. (2011). *Klasik Gitar Tarihi-I*. İstanbul: Doruk Yayıncılık.
- Wade, G. (2001). *A Concise History of the Classical Guitar*. U.S.A: Melbay.
- Yıldırım, P. D., & Şimşek, P. D. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.